

2015 METŲ III KETVIRČIO CERT-LT VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos nacionalinis elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumo incidentų tyrimo padalinys (CERT-LT) apibendrina 2015 m. III ketvirčio veiklos rezultatus. **Per minėtą ketvirtį CERT-LT ištyrė 9 708 incidentus pagal iš Lietuvos elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, užsienio CERT tarnybų, atliekančių tarptautinius incidentų tyrimus, ir iš Lietuvos interneto naudotojų gautus pranešimus.** Palyginti su 2014 m. III ketv. (9566 incidentai), tirtų incidentų padaugėjo 1,5 procento. Palyginti su 2015 m. II ketvirčiu (9527 incidentai), tirtų incidentų padaugėjo 1,9 procento.

Kone pusė visų incidentų yra susijusi su kompiuterių naudotojų tinklo įrenginiais, turinčiais pavojingų saugumo spragų – 4 490. 2-oje vietoje pagal incidentų skaičių yra kenkimo programinė įranga (virusai, Trojos arkliai ir pan.) – 2 612 atvejų. Taip pat per nurodytą laikotarpį buvo užfiksuoti 1 686 informacinių sistemų užvaldymai. CERT-LT tyrimų duomenys rodo, kad dauguma aptiktų kompiuterių užvaldymo atvejų buvo atlikti automatizuotomis priemonėmis ir susiję su pažeidžiama įranga internete. Pagal skaitinius duomenis aptariamasis ketvirtis ženkliai skiriasi nuo 2014 m. III ketvirčio. Taip pat yra nemažų pokyčių 3-se incidentų srityse, palyginti su 2015 m. II ketvirčiu:

- 1) informacinių sistemų užvaldymo atvejų padaugėjo net 32 proc.;
- 2) elektroninių duomenų klastojimo atvejų padaugėjo 24 proc.;
- 3) elektroninių paslaugų trikdymo (angl. *DoS* ir *DDoS*) atvejų sumažėjo 21 proc.

Per III ketvirtį buvo iširti 103 elektroninių duomenų klastojimo atvejai. Daugiausia buvo klastojami socialiniai tinklalapiai (facebook.com, vk.com), el. pašto sistemos (gmail.com, yahoo.com), el. atsiskaitymų svetainė paypal.com. Taip pat buvo klastojami Lietuvoje veikiančių bankų tinklalapiai. Pasinaudodami brukalu (angl. *spam*) ar kitomis apgaulės priemonėmis, piktavaliai siūlydavo aplankyti suklastotas interneto svetaines, kad išgautų prisijungimo slaptažodžius ar kitus konfidencialius duomenis. Šios klastotės, CERT-LT operatyviai veikiant, buvo santykinai greitai likviduojamos.

Kiti gauti ir tirti pranešimai:

- 1) apie neteisėtą elektroninių duomenų naudojimą – 8;
- 2) apie elektroninių paslaugų trikdymą – 11;
- 3) apie vientisumo pažeidimą – 2;
- 4) įvairaus pobūdžio – 796 (įskaitant 65 konsultacijas).

2015 m. liepos pabaigoje padaugėjo bankų tinklalapių klastočių. Tokių klastočių antplūdžiai gali kartotis kelis kartus per mėnesį. Budrų informacinių technologijų naudotoją el. bankininkystės klastotėmis apgauti pakankamai sunku. CERT-LT rekomendacijos, kaip apsaugoti nuo tokių klastočių, yra aprašytos čia: <https://www.cert.lt/pranesimai/cert-lt-ispeja-suaktyvejo-elektroniniu-p-dba.html>.

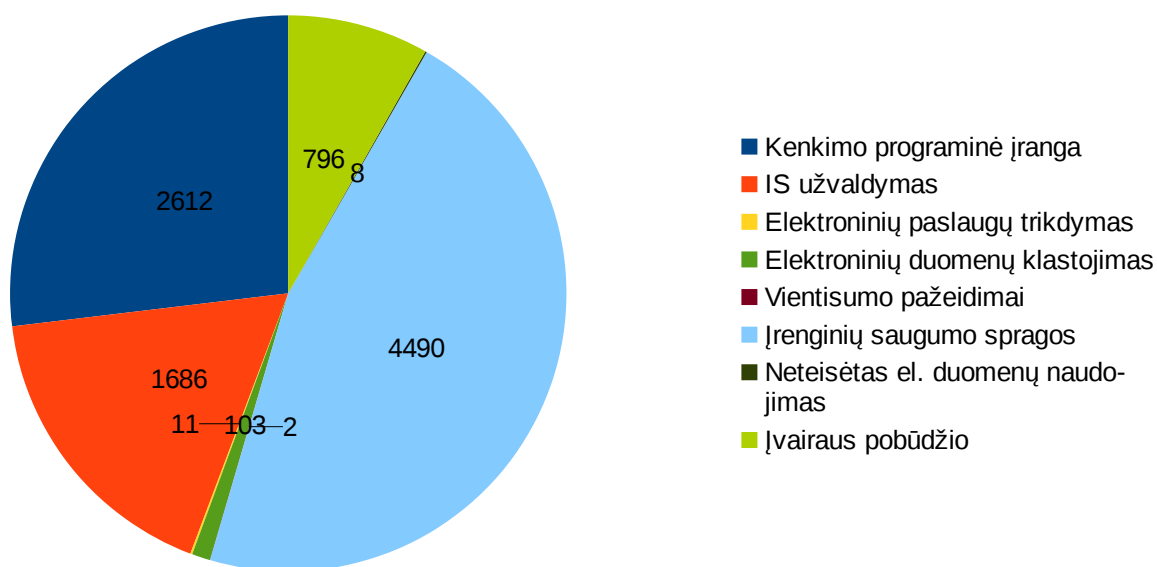
Lentelėse ir diagramoje pateikiame tirtų incidentų suvestines. Visas CERT-LT tirtų incidentų statistikos ataskaitas galite rasti tinklalapyje <https://www.cert.lt/statistika.htm>.

1 lentelė. CERT-LT 2015 m. III ketv. tirtų incidentų suvestinė

Incidentų tipas	Incidentų skaičius	Procentinė dalis
Kenkimo programinė įranga	2 612	26,9
Informacinių sistemų užvaldymas	1 686	17,4
Elektroninių paslaugų trikdymas	11	0,1
Elektroninių duomenų klastojimas	103	1,1
Vientisumo pažeidimai	2	0
Įrenginių saugumo spragos	4 490	46,2
Neteisėtas el. duomenų naudojimas	8	0,1
Įvairaus pobūdžio	796	8,2

2 lentelė. CERT-LT 2014 m. III ketv., 2015 m. II ir III ketv. tirtų incidentų skaičiaus palyginimas

Incidentų tipas	Incidentų skaičius		Pokytis, proc.	
	2015 II	2014 III	2015 III / 2015 II	2015 III / 2014 III
Kenkimo programinė įranga	2 579	2 807	1,3	-6,9
Informacinių sistemų užvaldymas	1 278	1 122	31,9	50,3
El. paslaugų trikdymas	14	45	-21,4	-75,6
El. duomenų klastojimas	83	220	24,1	-53,2
Vientisumo pažeidimai	2	5	0	-60
Įrenginių saugumo spragos	4 698	3 647	-4,4	23,1
Neteisėtas el. duomenų naudojimas	8	8	0	0
Įvairaus pobūdžio	865	1 712	-8	-53,5

1 pav. 2015 m. III ketvirtį CERT-LT užfiksuotų incidentų statistika